

Havran polní

Krkavcovitý pták vyskytující se v celé Evropě. Je trochu větší než vrána. Má černé peří s modrým kovovým leskem a silný šedý zobák. Většina havranů, co v zimě potkáme, nejsou místní. Na zimu

k nám přilétají z Polska a Ruska. Naši havrani zase putují dále na západ a jih. Jsou všežravci, živí se hmyzem, ovocem, bobulemi a rádi zavítají i na skládky odpadu. Můžou se dožít i dvaceti let. Stejně jako ostatní krkavcovití ptáci vyniká i havran vysokou inteligencí.

Pohádka: Havran Ivan

Přišel podzim. Stromy si oblékly barevné listí a z polí šlo slyšet hlasité krákání havranů.

„Možná přiletěl už i Ivan,“ zaradovala se Adélka a utíkala rychle domů ze školky, sotva jí maminka stačila. Měla pravdu. U slepičího kurníku zobal spolu se slepicemi zrní i její kamarád havran. Přiletěl z východu, stráví tady celou zimu a s jarem se zase navrátí do své domoviny. A jako každý rok nezapomněl ani letos na svoji kamarádku Adélku. Už tady létal třetím rokem a Adélka si pro něj našla vždycky něco dobrého. Má rád suchý chleba anebo zbytky od oběda. „Mami, mami!“ volala Adélka rozehvělým hlasem na maminku.

„Ivan se nám vrátil, on na mě nezapomněl!“ „To brzy přijde zima,“ pravil zadumaným hlasem tatínek. „Adélko, snad tě nenapadne nejíst svačinu a drobit ji pak Ivanovi!“ domlouvala Adélce maminka. Ta už to ale neslyšela, protože utíkala za svým kamarádem na dvorek a na maminičino povídání neměla čas. „Ahoj Ivane! Jakkak ses měl celý rok? Co jsi dělal, kamaráde?“ vyptávala se ho, když se procházel mezi slepicemi. Ivan přestal zobal zrní a přilétl až k Adélce. Adélka vytáhla z kapsy rohlík a začala mu ho drobit na malé kousky. Až to všechno sezobal, vzlétl k Adélce a sedl si ji na rameno. A hlasitým „KRÁ, KRÁ“ Adélce odpovídá na její otázky. Tak si tam povídali ještě hodinu, než maminka zavolala: „Adélko, pojd' už domů!“ „Tak ahoj Ivánku, už musím jít, povíš mi to všechno zase až zítra“.

Adélka pohladila havrana po peří a sundala si ho z ruky. Ivan vzlétl k nebi a s hlasitým „KRÁ, KRÁ“ zamával křídly Adélce na pozdrav a odlétl na pole za ostatními havrany. Tak to šlo každý den. Adélka každé odpoledne pospíchala za svým kamarádem, aby se s ním potěšila. Jednoho rána napadl první sníh a Adélka svého kamaráda vyhlížela marně.

„Něco se mu, tatínku, muselo stát. Už nepřiletěl dva dny!“ strachovala se. „Pojd', půjdeme ho hledat!“ „Adélko, třeba našel něco dobrého na poli a na tebe jen trochu pozapomněl,“ uklidňuje ji maminka. Adélka měla o Ivana strach, nedbala na maminku a jen co přestalo hustě sněžit, běžela ho volat ke kurníku. „Určitě přiletí zítra,“ volá na ni z okna tatínek. „Teď se pojd' domů ohřát a už ho nevolej!“ Adélka smutně odešla ze zahrady domů a doma ještě oknem vyhlížela, jestli Ivana neuvidí přilétat.

Druhý den ráno byla sobota. Bílý sníh na polích se třpytil a ve světle sluníčka kouzlil překrásné třpytky. Venku začalo mrznout. Na cestách začal namrzat mokrý sníh a z okapů střeš visely dlouhé rampouchy. Adélka ani neposnídala a utíkala ven.

„Adélko, počkej, já půjdu s tebou!“ volal tatínek a podával ji čepici, kterou si zapomněla vzít. A tak šla Adélka s tatínkem hledat kamaráda Ivana. Hledali všude, kolem dvorku, na louce, ale po havranu Ivanovi jako by se slehla zem. „Pojď, Adélko, ještě půjdeme do lesa, ale potom se už musíme vrátit, aby o nás maminka neměla strach.“ Adélka přikývla a volala Ivanovo jméno celou cestu až k lesu. A pak ho Adélka uviděla. Ležel tam na zemi u pařezu. „Tati, podívej, tam je!“ zakřičela Adélka a utíkala za svým opeřeným kamarádem. Ivan tam ležel na zemi s poraněným křídlem. „Musela ho napadnout liška, nebo nějaké jiné zvíře,“ zamyšleně usoudil tatínek. Ale Ivan byl živý, a to bylo pro Adélku to nejdůležitější. Tatínek zabalil Ivana do své čepice a rychlým krokem pospíchali domů. Maminka už je oba netrpělivě vyhlížela z okna. „Máme ho!“ volala na ni Adélka. „Je zraněný, potřebuje odvést k veterináři,“ vysvětluje mamince tatínek.

Adélka bleskově posnídala a už jeli k veterináři. Pan doktor dal Ivanovi na křídlo dlahu a povídal, že to zranění není zase tak vážné. Kdyby tam ale ležel v té zimě ještě hodinu, určitě by to nepřezil. Adélka se o Ivana celou zimu dobře starala. Ivan se uzdravoval každým dnem. Později už ho Adélka neměla doma v pokoji v kleci, ale zavírala Ivana na noc ke slepicím do kurníku. Ivan zatím nelétal, ale jen skákal. Jeho křídlo se každým dnem uzdravovalo a sílilo. Až se stalo, že Ivan začal rychle mávat oběma křídly, jako by chtěl letět.

Jednoho dne roztály i zbytky sněhu na kopcích a havrani na polích se shlukovali do hejn. Adélka pospíchala ze školky domů a běžela se na dvorek podívat, jestli už neodletěl i její kamarád. On ale neodletěl, čekal na Adélku, aby se s ní rozloučil. Adélka si svého opeřeného kamaráda vzala na ruce, pohladila ho po jeho černé hlavě a vyhodila do vzduchu. Ivan vzlétl nahoru do oblak, kde ve vzduchu zamával své kamarádce ještě na pozdrav.

Adélka za ním zavolala: „A příští zimu se k nám zase vrať!“ Havran ji na souhlas odpověděl hlasitým „KRÁ, KRÁ“ a letěl na pole k ostatním havranům.

A bylo jaro, vzduch voněl, tráva se zazelenala a na loukách rozkvetly sněženky. Havran Ivan se měl ve své rodné zemi moc dobře. A na svoji kamarádku Adélku nikdy nezapomněl.

Havran

Povídala naše máma,
havran není žádná vrána!
Vrána ani krkavec,
poznat ho to těžká věc!

Šedý zobák na parádu,
z peří nosí kalhoty,
zabloudil k nám na zahradu,
hledal tady dobroty.

Černí ptáci v hejnu letí,
brzy bude zima, děti!
Krá, krá v lese krákají,
zimu křikem volají.

Autorka: Kamila Urbanová

Ilustrátorka: Jelizaveta Stýskalová